CZĘŚĆ XXXIX — № 13. ROK 20 — (1849.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubl srebrem.

WTOREK, 22 Lutego. / 6 Marca.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 21 Lutego. / 5 Marca.

Przez Rozkazy dzienne Cesarskie w Wydziale służby Cywilnej z d. 6 Lutego, Doktor Petersburskiego zakładu leczenia zimną wodą, Doktor Medycyny Radzca Stanu *Reimer*, zostaje uwolniony od służby z powodu zamknięcia tego zakładu. — *Tegoż dnia*, J. C. Mość oświadcza Monarsze zadowolenie Dyrektorowi Teatrów Cesarskich, Rzeczywistemu Radzcy Tajnemu *Gedeonow*, za prace jego podjęte około wybudowania w Petersburgu Teatru-Cyrku— 8 Lutego, Członek Kommisyi Próśb, Radzca Tajny *Norow*, został mianowany Rzeczywistym Członkiem Cesarskiego Towarzystwa Filantropicznego z zachowaniem dotychczasowych obowiązków. — Podniesieni do rangi Rzeczywistego Radzcy Stanu, za odznaczającą się służbę, Radzcy Stanu: Pełniący obow. Zarządzającego Kantorem Dworu J. C. W. Wielkiego Xięcia Michała Pawłowicza *Gawryłow* i Zostający przy J. C. Wysokości W. X. Helenie Pawłownie baron *Rozen*.

Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale służby Cywilnej, Wileński Wice-Gubernator, Radzca Stanu *Poraj-Łątkowski*, przeniesiony został na takąż posadę do Grodna, na miejsce zmarłego Rzeczywistego Radzcy Stanu *Janiewicza-Janiewskiego*, a Wileńskim Vice-Gubernatorem mianowany urzędnik do szczególnych poleceń Radzca Kolleg. *Pielski*.

— Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale służby Cywilnej z d. 19 Stycznia oświadczone zostało Monarsze zadowolenie Starszemu urzędnikowi do szczególnych poleceń przy Mińskim Cywilnym Gubernatorze, Assesorowi Kollegialnemu *Małafiejew* i Kuratorowi Honorowemu Gymnazyum Mińskiego, Radzcy Honorowemu hrabi *Tyszkiewiczowi* za gorliwość i prace około ułożenia Zbioru dawnych aktów, wydanego przez Kommisyą ustanowioną przy Mińskim Komitecie Statystycznym. — Przyjęty zostaje na nowo do służby dymisyonowany urzędnik 12 klassy hrabia *Czapski*, jako Dozorca honorowy szkół powiatu Telszewskiego.

— Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale Wojny, z dnia 14 Lutego, dymisyonowany Major służby Hesskiej Xiążę *Sayn-Wittgenstein-Berlebourg*, przyjęty został do pułku Dragonów J. K. W. Xięcia Następcy Wirtembergskiego w randze Kapitana.

— Przez Reskrypt Cesarski z dnia 8 Lutego, mianowany kawalerem orderu Św. Stanisława 1 klassy, Dowódzca pułku Moskiewskiego gwardyi, Jenerał-major *Kuszelew*.

— Przez Reskrypt Cesarski z d. 8 Lutego, Dowódzca 2 brygady 22 dywizyi pieszej, Jenerał-major *Swierczkow 1*, mianowany kawalerem orderu Św. Stanisława 1 klassy.

— Przez Ukazy Cesarskie do Kapituły Orderów, mianowani kawalerami orderu *Św. Anny 2 klassy z koroną*, Prezes Mohylewskiej Izby Sądu Kryminalnego Radzca Stanu *Deineka*. — *Św. Anny 2 klassy*, Towarzysz tegoż Prezesa, Radzca Dworu *Wulicz*, i Ziemski Sprawnik powiatu Dubieńskiego, Porucznik *Repieszko*.

— Przez Ukaz Cesarski do Kapituły orderów kawalerem orderu Św. Anny z brylantami mianowany, zarządzający Wydziałem Spraw zagranicznych i Handlu w Egypcie *Artim-Bey*.

— Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale Wojny Członek Audytoryatu Jeneralnego, Jenerał jazdy *Biełogradzki*, zostaje wyłączony ze służby.

— Rada Państwa w Departamencie Spraw Cywilnych i

Duchownych i na Zgromadzeniu Ogólném, po rozpoznaniu najpowinniejszego przedstawienia Ogólnego Zgromadzenia trzech pierwszych Departam. Rządzącego Senatu o Hrabiowskiej godności rodziny O'Rurk, biorąc na uwagę że poszukujący obecnie zatwierdzenia tej godności O'Rurk'owie rzeczywiście pochodzą z dawnej Irlandskiej familii, która władała niegdyś hrabstwem Leitrich, zwróciła szczególny wzgląd na to, że ich przodkowie Dokon i Korneliusz O'Rurkowie w roku 1780 przyjęci byli z Najwyższego rozkazu Cesarzowej Elżbiety Piotrowny do służby Rossyjskiej z tytułem hrabiów i że tak tamci, jak i ich potomkowie dziś żyjący, używali tego tytułu w Rossyi już przez trzy pokolenia w ciągu prawie całego wieku, i pełnią służbę z odznaczeniem i gorliwością.

«Z tych uwag Rada Państwa, przewodnicząc się niejednokrotnemi podobnemi przykładami, *uchwaliła Zdanie:* wyjednać Najłaskawsze Jego Cesarskiej Mości pozwolenie, dla Jenerała jazdy, Józefa *O'Rurk* z synami, synowcami i wnukami jego, wymienionemi w przedstawieniu Rządzącego Senatu, mianowania się w Rossyi Hrabiami Irlandskiemi. Zdanie takowe zostało Najwyżej zatwierdzone 19 Listopada 1848 roku.

— N. Cesarz Jmć raczył rozkazać: uwolnionym na mocy Najwyższego rozkazu 26 Sierpnia zeszłego, po 1 Marca bieżącego roku na urlopy do domów swoich z wojsk czynnych żołnierzom i podoficerom, a ze zwiniętych rezerwowych i zapasowych szwadronów i bateryj oficerom wszelkiego stopnia oraz podoficerom i żołnierzom, przedłużyć takowe urlopy do osobnego rozkazu.

— 19 Lutego umarł po krótkiej chorobie Komendant twierdzy S.-Petersburskiej, Jenerał piechoty *Skobielew*.

O CHOLERZE.

W Petersburgu: po 14 Lutego zostawało chorych 115 — w ciągu doby przybyło 14 — wyzdrow. 11 — umarło 4 — po 15 Lutego pozostało chorych 114.

W ciągu doby przybyło 12 — wyzdr. 10 — umarło 7 — po 16 Lutego pozostało chorych 118.

W ciągu doby przybyło 8 — wyzdr. 10 — umarło 5 — po 17 Lutego pozostało chorych 111.

W ciągu doby przybyło 9 — wyzdr. 7 — umarło 8 — po 18 Lutego pozostało chorych 105.

W ciągu doby przybyło 10 — wyzdr. 6 — umarło 5 — po 19 Lutego pozostało chorych 104.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

FRANKFURT, *21 Lutego*. Umocowany Pruski odebrał nową notę w rzeczy Konstytucyi Cesarstwa Niemiec dla przedstawienia jej Sejmowi. Ta nota nosi charakter pojednawczy. Prussya oświadcza się wyraźnie za stanem rzeczy federacyjnym. To oświadczenie będzie rozmaicie pojmowane. Chodzi o to, żeby wiedzieć co Gabinet Pruski rozumie pod słowem Państwa federalnego, wtenczas kiedy Austrya i Saxonija wrzęcz oświadczyły się przeciw takiemu federalnemu stanowi, któryby w istocie zawierał w sobie stan rzeczy unitarny.

Gazeta partyi Pruskiej tak się w tym przedmiocie wyraża. «Prussya z umiarkowaniem pełném godności, obstaje za swojem własném i każdego oddzielnego niemieckiego kraju prawem utworzenia stowarzyszeń bardziej ścisłych; nalega ona na złożenie Państwa federalnego, do którego każdy byłby wolnym przystąpić, ale też niktby ku temu zmuszonym być nie mógł.»

Gazeta Frankfurtska zaś pisze: «Przybyła tu, jak się dowiadujemy, nowa nota Pruska, która w duchu zgody i pojednania mówi o stosunkach Pruss z Austryą, której treść jest dość zbliżona do żądań noty Austryackiej a przeciwna myśli utworzenia jakiegoś małego Państwa Niemieckiego.»

Frankfurt, 22 Lutego. Gazety tutejsze ogłaszają dwie nowe noty odebrane przez Rząd Centralny od Gabinetów Bawarskiego i Hanowerskiego. Te dwa Rządy zgadzają się też w zasadach z widokami Rządów Austryackiego i Pruskiego, a mianowicie, iż Konstytucya Państwa, czyli Związku Niemieckiego powinna być uradzona za wolném porozumieniem się samychże Rządów, że kraje składające Związek, powinny uchować swoję indywidualną udzielność i niezależność, i że dla spojności Związku który ma obejmować całe Niemcy, niemasz potrzeby tworzenia nowej godności Cesarskiej, i że owszem takowa, stawałaby na zawodzie ziszczeniu takiej to jedności, do której wszystkie Rządy zgodnie w tej chwili dążą.

WIEDEN, *20 Lutego*. 24 Biulletyn o działaniach Armii ogłoszony temi dniami daje szczegóły świetnych korzyści odniesionych przez Feldmarszalka i Lejtnanta Puchner nad wodzem powstańców Bemem naprzod pod Salzburg gdzie attakował go powtórnie, dla uprzedzenia jego zamachu ponownego na Hermanstadt. Wyparty z Salzburga, a potém z Szass-Varos, gdzie usiłował się ufortyfikować, Bem, straciwszy przeszło połowę swojej artylleryi i prawie wszystkie swoje bagaże, był zmuszony uciekać z niedobitkami swego korpusu, po za Strelia, na której zniosł most pod Büski. Jenerał Puchner gotował się do przejścia tej rzeki dla dalszego ścigania rokoszan którzy wprędce zapewna będą wyparowani z całej Transylwanii.

— Idąc za przykładem swych poprzedników, którzy obierali sobie na początku panowania pewne godła mające oznaczać duch tegoż panowania, N. Cesarz Jmć obrał sobie słowa «Viribus unitis» (połączonemi siłami) co wyraża myśl N. Pana iż jedynie wspólném dążeniem wszystkich ludów składających Monarchiją Austryacką, rozumném użyciem jednakich praw a pełnieniem powinności, może być wzniesiona budowa wielkości, potęgi i prawej wolności wspólnej ojczyzny.

Triest, *7 Lutego*. Wenecyanie, nie mogąc, jako buntownicy, prowadzić handlu z portami austryackiemi umyślili przedawać na pozor swe okręty kupcom Triestskim. Lecz gdy ci ostatni udali się do jenerała Giulay o pozwolenie kupowania, jenerał, przeniknąwszy podstęp udzielił takowe, ale pod warunkiem, że ekwipaże będą złożone z majtków z Triestu, Fiume i z Dalmacyi. Wenecyanie, nie mogąc takich warunków przyjąć, obrócili się do lorda Palmerston, który im pozwolił żeglować wszędzie pod banderą angielską i odtąd porty austryackie są napełnione okrętami Weneckiemi.

BERLIN, *24 Lutego*. Monitor dzisiejszy douosi, że Radzca Tajny hrabia Arnim został mianowany Ministrem Spraw Zagranicznych, a Wyższy Radzca Skarbu Rabe, Ministrem Skarbu.

— Policya Berlińska odkryła ogromny skład assygnat przygotowanych na przypadek jeżeliby powiodło się ultra-demokratom ustanowić Rplitą Niemiecką i które miałyby kurs zmuszony. Papiery te są na rozmaite summy, zaczynając od 35 krajcarów do 700 florenów. Wszystkie noszą napis u góry: «Pożyczka dobrowolna dla Rplitej Niemieckiej.»

FRANCYA.

PARYŻ, *20 Lutego*. Na przedostatniem posiedzeniu było już przyjęto 50 artykułów prawa o wyborach. Na dzisiejszém posiedz. rozprawy nad tym prawem zostały przerwane pytaniami zadawanemi przez P. Ledru-Rollin w sprawach Włoskich.

Zaczął on od tego, iż obalenie władzy doczesnej Papieża jest dobrą dla sprawy Wolności nowiną. Na te słowa mnostwo głosów odezwało się zaprzeczając takiemut twierdzeniu.

P. Ledru-Rollin zapytuje następnie czy prawda że za przyzwoleniem Francyi Piemont i Neapol mają działać czynnie przeciw Rplitej Rzymskiej.

Minister Spraw Zagranicznych odpowiedział ku zadowoleniu wielkiej części Izby, że Rząd Rplitej Francuzkiej nie myśli być solidarnym za wszystkie powstania, które wynikają w Europie.

Papież nie jest Monarchą jak drudzy; jeżeli jest Głową małego Państwa, jest on przedewszystkiem Głową Katolicyzmu, i wszystkie wielkie Mocarstwa, nawet niekatolickie, zobowiązały się do ochraniania podwójnego władztwa Papieskiego. Francya nie uchybi swej missyi, wybierze czas potemu, zważy swój własny interes, obmyśli środki, a przezorność Rządu nie pozwala mu w tej chwili objawiać ani tego czasu ani środków.

P. Ledru-Rollin odpowiedział: «Ależ Sejm Konstytucyjny Rzymski jest z wielkiém uszanowaniem dla Papieża, jako Głowy Kościoła. Papież będzie nierównie większym i potężniejszym, przestawszy być świeckim Monarchą.»

Tu Pastor Protestantski, P. Coquerel [miał wysoki zaszczyt ująć się za Papieża przeciw P. Ledru-Rollin i jego stronnikom. «Jeżeli Rplita Francuzka przywróci Piusa IX na tron Rzymski, dobrze uczyni....» Te szlachetne słowa przyjęte były od oppozycyi, zwykłym hałasem który powstaje w tej stronie sali przeciw mowom które nie są w jej duchu.

P. Poujoulat dowodził, że Głowa duchowna katolicyzmu nie może być niepodległym jeżeli nie będzie miał razem i władzy doczesnej.

Oppozycya, nie śmiejąc podać otwarcie przeciw Papieżowi *porządku dziennego rozumowanego* (ordre du jour motivé) odwołała się tylko do takiegoż aktu uchwalonego 24 Maja 1848, w którym Zgromadzenie oświadczyło się za niepodległością Italii.

P. Aylus, z tą dzielną logiką, którą w wysokim stopniu posiada, pokazał że Rzym nie miał prawa pozbawiać świata katolickiego niezależności Stolicy Apostolskiej, jakowa niezależność nie może mieć miejsca jak tylko przy władzy doczesnej.

Po tych rozprawach Oppozycya cofnęła swój wniosek porządku dziennego, widząc że niechybnie byłby odrzucony wielką większością.

— Sąd Kassacyjny odrzucił odwołanie się PP. Raspail i Quentin od wyroku, który oddaje ich pod sąd najwyższego Trybunału Narodowego za udział w zamachu 15 Maja 1848.

Sąd wyższy wojskowy również uchylił odwołanie się winowajców skazanych za zamordowanie jenerała Bréa.

— Na posiedzeniu 19 b. m. jenerał Cavaignac zabrał głos dla zapytania Ministra Spraw Wewnętrznych, coby znaczył artykuł umieszczony w gazecie *l'Union*, w którym mówią wyraźnie, że on, jen. Cavaignac, należy do podniecania podłych intryg w armii. Jenerał nie chciał powołać wydawcę do sądu, gdyż będąc zaattakowanym jako prywatny człowiek, nie mógłby zmusić potwarcy do złożenia dowodów na to co napisał. Wolał więc wprost zwrócić się z zapytaniem do Rządu, jakoż zapytuje czy Ministrowi, Panu Faucher i jenerałowi Changarnier jest znany ten artykuł?

PP. Faucher i Changarnier ograniczyli się odpowiedzią, że nie znają tego artykułu i że nie pojmują jak P. Cavaignac choćby na chwilę mógł powziąść myśl pociągania ich nawet ubocznie do odpowiedzialności za attaki podobnego rodzaju.

— Goniec nadzwyczajny wyprawiony został przedwczora do Florencyi z depeszami do Sprawującego interesa Francyi. Zawierają one bezwarunkowy zakaz Reprezentantowi Rplitej wchodzenia w jakiekolwiek stosunki dyplomatyczne z Rządem tymczasowym Toskańskim, ograniczając się jedynie czynnościami potrzebnemi do ochraniania interesów poddanych francuzkich.

— Zapewniają że P. Józef Poniatowski, Minister pełnomocny W. Xięcia Toskańskiego przy Rplitej Francuzkiej i Komandor Martini, Minister tegoż Panującego przy Dworze Sardyńskim, jako umocowany Toskański do Konferencyi

*

Bruxelskich mieli oświadczyć iż w żaden sposób nie chcą mieć udziału w aktach Rządu tymczasowego, który się ustanowił we Florencyi.

ANGLIJA.

Londyn, 19 Lutego. Bill o zniesieniu tak zwanych praw żeglugi, zapowiedziany przez P. Labouchère, Prezesa Biura Handlu, na posiedzeniu 14 b. m. zależy na tém, iż Rząd zamierza znieść trzy rodzaje monopolij, ograniczające dotąd prawa obcych okrętów co do żeglugi między portami angielskiemi wzdłuż wybrzeży Anglii i między temiż i kolonijalnemi portami. Celniejszém urządzeniem billu będzie, że żegluga między portami wybrzeża Anglii będzie utrzymana w dotychczasowym stanie, ale pozwolono będzie okrętom angielskim, zafraktowanym do portu obcego, zawijać do rozmaitych portów angielskich dla zabrania tam ładunków przed odpłynieniem w daleką podróż (voyage au long cours).

— Kapitan *Kellet*, dowodzca statku *Herald* odebrał od admiralicyi rozkaz udania się do ciaśniny Behringa dla odszukania kapitana Francklin, od którego z wyprawy do bieguna północnego żadnych wiadomości nie odebrano.

— Spodziewają się z pewnością że zajście między Angliją i Cesarzem Maroku da się załatwić przez układ. Eskadra dowodzona przez sira Ch. Napier nieprzestaje krążyć przed wybrzeżem Marokańskim w oczekiwaniu na wypadek układów. Słychać że Cesarz zgadza się na wypłacenie Anglii 50,000 funtów sterlingów za zabor okrętu angielskiego *Two Sisters.* Gazeta *United Service* twierdzi, że eskadra Napiera opuści w krótce Gibraltar dla powrócenia do Spithead.

— Liczba listów wyprawionych w ciągu roku 1848 z poczt Anglii, Szkocyi i Irlandyi wyniosła 329 miljonów, 483,749. Przed dokonaniem reformy pocztowej, to jest przed zniżeniem dawnej opłaty liczba ta nigdy nie przechodziła 76 miljonów. Można ztąd obliczyć jak wiele Skarb zyskał na takowém zniżeniu.

— Towarzystwo spekulantów Londyńskich zadzierżawiło w tych czasach od Rządu Hiszpańskiego sławne miny srebra i żywego srebra w bliskości Sewilli zwane Guadalcanal, które przez półtora przeszło wieku zalaue są wodą. Sprowadzone już są machiny parowe do pompowania wynalazku P. Harvey i działania rozpoczęte. W ostatnim razie kopalnie te zostawały w dzierżawie braci Fuchar którzy płacili Rządowi Hiszpańskiemu od wartości kruszcu dobytego 2,500,000 franków rocznie; ale było to uszukaństwo, albowiem odkryli byli nowe pokłady daleko bogatsze od tych jakie wiadome były Rządowi, a po upłynieniu dzierżawy, sprowadzili wodę i zatopili kopalnie, dla zakrycia swego podstępu.

WŁOCHY.

TOSKANIJA. Odebrano listy z Toskanii które dają wiadomości o Florencyi po 17 Lutego. Wieść o ogłoszeniu tam Rzeczypospolitej nie sprawdziła się. We Florencyi wielka panuje fermentacya z powodu że lud wiejski, w ogóle, w całym kraju nader przywiązany do Wielkiego Xięcia, burzy się po wielu miejscowościach i zamierza ciągnąć na stolicę. Wojsko również nie chce słuchać Rządu tymczasowego. Gdzie się obraca w tej chwili W. Xiążę, niewiadomo; to tylko pewna że San Stefano zabrał się na okręt angielski.

Rząd tymczasowy ogłosił postanowienie znoszące Senat i Izbę Deputowanych. Władza Prawodawcza ma się odtąd składać z jednego Zgromadzenia Narodowego, liczącego 120 reprezentantów, obieranych głosowaniem powszechném i z Rządu tymczasowego.

— Podług gazety Paryskiej *Patrie* która, jak wiadomo, jest organem połurzędowym Gabinetu, krążyła w tamecznych salonach dyplomatycznych pogłoska, że łącznie ze wszystkiemi Mocarstwami, Król Neapolitański i Król Sardyński mają niezwłocznie wdawać się zbrojno w sprawy Rzymskie i Toskańskie.

SARDYNIJA. Opinija publiczna w Piemoncie bardzo wyraźnie oświadcza się przeciw czynnościom i zamiarom rewolucyonistów Rzymu i Florencyi. P. Gioberti (Pierwszy Minister) na Parlamencie wzręcz powiedział iż nie chce mieć nic wspólnego ani wchodzić w żadne stosunki z Sejmem Konstytucyjnym Włoskim. Za te słowa okryty był oklaskami w Izbie, a obelgami od pospólstwa gdy wyszedł ze Zgromadzenia.

DANIJA.

KOPENHAGA. W dniu 8 Lutego zrana, dwoje małych chłopców ślizgało się na łyżwach po zamarzłych fossach otaczających wał u bramy Amack, gdy lód nagle się załamał i jedno z dzieci wpadło do wody. W tej samej chwili Król Jmć ze swym orszakiem przejeżdżał się konno po wale. Jenerał-porucznik Bulow, adjutant J. K. Mości, widząc tonącego chłopca, zsiadł z konia, po parapecie spuścił się do fossy i stanął tam wczas jeszcze dla wyratowania dziecka, ale zaledwo go wziął na ręce, gdy lód pod nim się załamał i sam on, wraz z dzieckiem zagłębił się do wody. Król który z parapetu patrzał na to, rzucił się do fossy, schwycił małego chłopca, zaniosł go na miejsce bezpieczne, a potém, z pomocą jednego oficera i dwóch maszjalerzy, zdołał z największą trudnością wyciągnąć jenerała już tonącego i unoszonego pod lód pędem wody. P. Bulow był już omdlały; odniesiony do pobliskiego młynu tam odebrał pierwszą pomoc, wieczorem przewieziono go do jego hotelu. Jest on jeszcze bardzo słaby, ale wyszedł z niebezpieczeństwa.

SZWECYA.

STOCKHOLM. Minister Marynarki P. Ehrenstam, umarł tu 1 Lutego po długiej chorobie.

— Z Norwegii donoszą że tam od końca Stycznia panują nadzwyczajne zimna. Po wielu miejscowościach mróz

dochodził 50 stopni (ciepłomierza 100-stopniowego) tak iż żywe srebro marzło i ludzie niemogli ukazywać się na otwartém powietrzu dla niemożności oddychania.

BELGIJA.

BRUXELLA. W dniu 29 Stycznia w cytadelli Gand magazyn prochu wyleciał na powietrze; wielu żołnierzy odniosło skaleczenia a strażnik, który według wszelkiego podobieństwa podpalił składy, dla uniknienia kary za skradzenie wielkiej ilości prochu, o co był posądzany, zabity na miejscu. Szczęściem magazyn zawierał nie wiele prochu i miasto wcale nie ucierpiało.

HISZPANIJA.

MADRYT, *13 Lutego.* Wszystko każe sądzić że nieporozumienia z Angliją trwające dotąd z powodu wysłania P. Bulwer z Madrytu, dadzą się wprędce załatwić. Układy są na najlepszej drodze. Rząd nasz wyprawił w tych dniach do Londynu P. Mora, przyjaciela osobistego lorda Palmerston; wiele liczą na jego wdaniu się.

Wieść o śmierci Cabrera jak i o jego przejściu do Francyi okazała się mylną; wódz ten karlistów już rozpoczął na nowo swe wojenne działania. Wszakże to jest prawdą, że odniosł dość ciężką ranę będąc trafiony w nogę poniżej kolana kulą, która wyszła nie naruszywszy kości. Doktor Blandin leczył sławnego partyzanta.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

(Spoźnione, z powodu złej drogi i przepraw poczty zagraniczne, przybyły jednoczasowie; dajemy z nich w pośpiechu co najważniejsze wiadomości.)

AUSTRYA. Gazeta Wiedenska, z dnia 21 Lutego donosi, że Rząd odebrał przez gońca ważne wiadomości z Transylwanii. Grabieże i zbytki wszelkiego rodzaju, jakie popełniali powstańcy, doprawadzały mieszkańców prawie do rozpaczy. Miasta Kronstadt i Hermanstandt, które z trudnością dostawały żywność, powielokrotnie błagały o ratunek u wojsk rossyjskich, stojących nad granicą Wołoszczyzny. Feldmarszałek-lejtnant Puchner, widząc konieczność uderzenia stanowczo na wodza rokoszem Bema, wprzód nim ten zostanie wzmocniony połączeniem się z nim oddzielnych korpusów i znajdując się w niemożności dotrzymać czoła nieprzyjacielowi i razem ochraniać kraj od plądrujących Szeklersów, zderydował się, po zaciągnieniu naprzód zdania zebranej Rady wojennej, prosić, pod własną odpowiedzialnością o pomoc u wojsk rossyjskich. W skutek tego 6,000 ludzi z tych wojsk weszły do Kronstadt 1 Lutego, a 4,000 do Hermanstadt 4 tegoż miesiąca.

Zabezpieczywszy tym sposobem pomienione miasta od wszelkiego napadu, jenerał Puchner ujrzał się w możności wszcząć na nowo działania zaczepne i wtedy to odniosł te świetne korzyści, o których jest mowa wyżej.

Podług ostatnich doniesień, jen. Puchner zabrał się do urządzenia na nowo przeprawy przez Strelia, na której Bem spalił most pod Piski.

Jenerał hrabia Schlick musiał zejść z drogi Kaschau'skiej, ażeby się nie znaleźć wziętym pomiędzy dwoma korpusami Dembińskiego i Görgey. Zajęcie Kaschau przez tego ostatniego mogło być tylko chwilowe, gdyż powstańcy nie mogą już myśleć o utrzymaniu się na prawym brzegu Theissy. Zapewniają nawet, że Görgey pociągnął już na Tokaj.

SAXONIJA. *Drezno, 24 Lutego.* Ministrowie Braun, van der Pfundten, Georgi, Oberlander, i von Buttler podali się do dymissyi, dając za powod stałą i systematyczną oppozycyą Izb. Król Jmć mianował: Prezesem Rady i Ministrem Sprawiedliwości Doktora Held, powierzając mu tymczasowo portfele Oświecenia i Wyznań, Ministrem Spraw Zagranicznych barona von Beust, Posla w Berlinie, Ministrem Skarbu P. Ehrenstein, a Ministrem Spraw Wewnętrznych P. Weinlig, powierzając mu zarazem zarząd spraw wyznania Ewangelickiego.

LONDYN, *21 Lutego.* Wczora bill o zawieszeniu wolności osobistej w Irlandyi, odczytany został w Izbie Lordów poraz pierwszy. 19 b. m. odczytane zostały poraz drugi w tejże Izbie bille o zapobieżeniu przekupstwu na wyborach i o aktach stanu małżeństw i urodzeń w Szkocyi, (Ten to jest bill, podany przez lorda Brougham, który zapobiega tak przedtém sławnym małżeństwom zawieranym w kuźni Gretna-Green.) — Umarł 18 b. m. X. Walsh, Wikaryusz Apostolski w dyecezyi Katolickiej Londyńskiej, Biskup Cambyzopolis *in partibus infid.* — Okropny wypadek zdarzył się przeszłej soboty w teatrze w Glascow, w Szkocyi. Wybuchnienie gazu i początek pożaru rzucił popłoch wśród zgromadzonej publiczności, która całą massą rzuciła się do wyjścia. Ogień był wprędce ugaszony, ale tymczasem walka straszliwa o pierwszeństwo do ucieczki, w ślepém przerażeniu nie ustawała. Kiedy przybyła pomoc, okropny widok się przedstawił. Mężczyzni, kobiety, dzieci, obaleni, jedni na drugich, zdeptami nogami, leżeli skupieni w ciasném przejściu. Wyciągnięto jednego po drugim sześćdziesiąt trupów, liczba skaleczonych niewiadoma. — Odebrano pocztę z Indyj Wschodnich; data jest 10 Stycznia z Bombay. Wojska angielskie wzięły szturmem miasto Multan i zdobyły ogromne łupy. W chwili odjazdu gońca twierdza jeszcze się trzymała.

— Hrabia Colloredo, umocowany Austryacki do konferencyj Bruxelskich, przybył do Londynu.

PARYŻ, *22 Lutego.* Dziś, w dalszym rozbiorze projektu prawa wyborowego, wytoczyło się jedna z najważniejszych części tego prawa: o niestosowności położenia urzędnika publicznych z położeniem reprezentanta ludu czyli deputowanego; (sur les incompatibilités). Artykuł został przyjęty z wyszczególnieniem, jakie mianowicie urzędy niezgodne są z charakterem deputowanego. Następnie przedstawiony został od Rządu projekt ukończenia Luwru z przeznaczeniem go na Bibliotekę narodową i wystawy płodów sztuk

i przemysłu. Wydatek na te wielkie roboty ma być pokryty przez wyprzedaż Dóbr Krajowych i dawnej Listy Cywilnej. Projekt ten był przyjęty z powszechném zadowoleniem. Na posiedzeniu przedwczorajszém, przy rozbiorze art. 60 prawa o wyborach, wytoczyły się rozprawy o stosunku liczby głosów koniecznej którą obierany ma mieć za sobą, do ogólnej liczby, iżby być obranym, Kommisya wniosła cyfrę ⅛, P. Wołowski chciał mieć iżby stosunek ten był niemniejszy nad ⅙, a P. Kerdrel ⅙. Większość utrzymała wniosek Kommisyi. Następnie, po przyjęciu art. od 61 do 72 gdy przyszło do art. 73, o wwyłączeniach od obieralności z powodu zapadłych przeciw kandydatowi wyroków sądowych, P. Piotr Leroux (kommunista) wystąpił z dodatkiem następującym, który zrazu obudził śmiech powszechny: «Wyłączacie od reprezentacyi narodu ludzi, którzy, jako złodzieje nastawali na *własność* — otož ja wnoszę iżby wyłączeni byli od wyborów ludzie, którzy, jako przekonani i osądzeni za cudzołoztwo, nastawali na *familiję*.» Zawiązały się nader żwawe rozprawy, niektórzy deputowani żądali iżby publiczność została wyproszona na ustęp. Naprzód powstał przeciw wnioskowi P. Baze, mówiąc iż są zbrodnie które raczej podlegają sądowi opinii, niż zwykłym trybunałom, ale P. Leroux z łatwością dowiódł, że cudzołoztwo należy do kradzieży pierwszego rzędu. Nie więcej też w swej oppozycyi był szczęśliwym P. Billault, który chciał zbić wniosek przez zgorszenie do jakiego byłby powodem; P. Leroux słusznie odpowiedział, że gdy mówi o ludziach skazanych sądownie, zgorszenie już jest rzeczą przeszłą które miała miejsce w samym processie. Gdy przyszło do głosowania, Izba uczuła nieprzyzwoitość głosowania tajnego w takim przedmiocie, uradzono więc głosować przez powstanie tych co są za wnioskiem, a pozostanie na miejscu jemu przeciwnych. Pierwsza proba okazała się wątdliwą. Po drugiej probie rzeczą jest wyraźną, że większość jest za wnioskiem. Wszakże Prezes, P. Marrast oświadcza, że wniosek odrzucony. Izba wpada w największe poruszenie, zewsząd powstają energiczne protestacye; P. Marrast przyznaje iż się pomylił; Izba idzie na głosy tajne i tą razą wniosek P. Leroux zostaje przyjęty 286 głosami przeciw 229.

WŁOCHY. *Rzym, 13 Lutego.* Zgromadzenie Konstytucyjne postanowiło Dekret następujący: «W imieniu Ludu Zgrom. Konst. stanowi: Art. 1. Do czasu uchwalenia i przyprowadzenia do skutku Konstytucyi Rzeczypospolitej Rzymskiej Zgromadzenie będzie rządziło krajem za pomocą Komitetu Wykonawczego — Art. 2. Komitet składa się ze trzech włochów odpowiedzialnych i mogących być zmienionemi przez Zgromadzenie — Art. 3. Komitet Wykonawczy zostaje złożony z obywateli: Armellini, Salicetti i Montecchi.»

Duchowieństwo Rzymskie odmówiło swego udziału w odśpiewaniu *Te Deum* z powodu ogłoszenia Rzeczypospolitej. Msza odprawiona została przez jednego kapelana pułkowego, któremu do niej służyli żołnierze z pochodniami.

Pospólstwo domierzyło rozmaite obelgi poselstwom Austryackiemu i Francuzkiemu. Osoby tego ostatniego opuściły miasto.

Podług korrespondencyj Journal des Débats Rplita uchwalona już była w Komitecie 8 Lutego i jedynie tylko dla formy uchwala ta została przeprowadzona przez Zgromadzenie Konstytucyjne.

Zgromadzenie wydało Dekret konfiskujący wszystkie dobra klasztorów i zakładów dobroczynności. W Rzymie chodziła pogłoska, że miasto Ferrara zajęte zostało przez wojsko Austryackie.

Wielki Xiążę Toskański Leopold, z San Stefano, na statku parowym angielskim odpłynął do Gaety.

—

W gazecie *Indépendance Belge* czytamy: «Dowiadujemy się o zaszłym ważnym fakcie dyplomatycznxm; Rząd Austryacki przesłał reprezentantom rozmaitych Mocarstw w Wiedniu będącym notę w której protestuje się przeciw odpadnieniu od tronu Toskańskiego Wielkiego Xięcia Leopolda i waruje sobie prawo działania na mocy praw Austryi do Toskanii, w razie wygaśnienia linii tegoż Wielkiego Xięcia bez pozostania potomków płci męzkiej.

— W gazecie *Corriere Mercantile* wychodzącym w Genui donoszą, że z rozkazu Feldmarszałka hrabi Radeckiego wszelki handel między tém miastem a Lombardyą został wstrzymany.

— W *Patrie*, gazecie Paryskiej, czytamy że 21 Lutego w Paryżu rozeszła się wieść, iż rzeczpospolita ogłoszona została w Turynie. Ta wiadomość potrzebuje potwierdzenia.

— Piszą z Gaety, że Poseł Austryacki zawarł przymierze miądzy Austryą, Neapolem, Hiszpaniją i Francyą w celu przywrócenia na tron Papieża. W dniu 9 Lutego Pius IX zbierał Konsystorz Tajny, na którym się naradzano, azali wypadało wezwać zbrojnej pomocy pomienionych czterech Mocarstw z wyłączeniem Sardynii.

Zkądinąd korrespondencye z Neapolu do gazety *Times* twierdzą, że konferencye Państw katolickich o przywróceniu Papieża są nader bliskie urzeczywistnienia się. Miano się już nawet zgodzić, że, aby nie wzbudzić obawy w wielkich Mocarstwach, Francya, Austrya i Neapol wstrzymają się nateraz od czynnego działania, które będzie pozostawione Hiszpanii, Bawaryi i Portugalii. Sądzą że armija 10,000 ludzi wystarczy na przywrócenie Papieża. Obok tego Gabinety Londyński i Paryski miały się zgodzić na zachowanie zupełnej neutralności w zajściu Neapolitańsko-Sycylijskiém. *(Journ. de S. P. Psz. Poln. R. I.)*

Позволяется печатать. 21 Февраля 1849 года. *Ценсоръ И. Срезневскiй.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.